

da ga dobi sin redno o pravem času.“ Tudi gospod učitelj je izprva izpraševal, ako so že poslali denar; pa ko se je prepričal, da pošiljajo redno, kakor je dogovorjeno, ni naposled več izpraševal. „In ko bi me tudi jerob ne maral več podpirati,“ si je mislil Janko, „bi pa poslali denar mati, ko bi morali tudi vsled tega krilo prodati.“ Vendar ni bilo denarja! „Popoldne pride, jutri gotovo,“ se je tolažil Janko in šel žalostno svojo pot dalje. Hudo mu je bilo pri srcu, ker je pričakoval, da bo gospodinja iznova norela nad njim. A ona je tedaj že poravnala svoje dolgove in je obžalovala, da se je izpozabila prejšnji dan in izmetala Jankove reči preko praga. Ko je Janko uvidel, da ni gospodinja več huda manj, mu je bilo ložje pri srcu. Skoro čisto je pozabil na žalostne prejšnje dneve ter se je takoj podal domov, domov v Završje, k zlati mami in dobri sestrici.

Gradič na trati.

(Konec.)

Takrat pa se je storilo Francu milo in zajokal je na glas, da je iz bližnjega grma zletela preplašena taščica . . . Stric so bili prišli, kar tako nenadoma zjutraj. Prinesli so s sabo pomaranč in drugih lepih stvari — kupili so jih daleč v mestu. Minica bo dobila zdaj vse in mogoče ji bodo dali povrhu še svetel goldinar, ker stric so gospod in imajo zlato uro, in so dali še vsako leto Minici in Francu goldinar. A letos bo dobila vse Minica, in Francu ne bodo dali nič, ker je hudoben in je podrl beli gradič kraljične Polonice.

Franc je jokal vedno glasneje in je brisal solze z rokavom. Sedel je na skalo in se je ozrl tupatam doli na čuvajnico. A nikogar ni bilo ven, da bi ga poklical domov. Pričakoval je in je bil trdno prepričan, da bodo stopili mama ali pa še celo stric na prag in ga bodo poklicali domov. A bilo ni nikogar. Doma so vsi in stric pripovedujejo lepe doživljaje in vsi so veseli. On mora pa sedeti na skali in jokati, jakoti zato, ker je podrl beli gradič kraljične Polonice.

»O, nikoli več ne bom nagajal Minici,« je govoril. »Rajši ji sezidam sam gradič, samo da bi me kdo poklical domov.«

Čez pol ure je zagledal na pragu Minico. Obraz je imela zavezan in v roki je držala lepo, rumeno pomarančo. Stopila je pred hišo in je šla potem na trato. Franc jo je videl in je nehal jokati. Še enkrat je šinil z rokavom preko oči in se je splazil s skale. Skozi grmovje je šel in je stopil na trato. Minica je zaslišala njegove korake in se je obrnila k njemu.

»Lej jo — pomarančo.« je rekla. »Stric so mi jih dali pet, pa še drugih reči so mi dali — in svetel goldinar. Pa oče so rekli, da te bodo nabili, kakor si ti nabil Andrejca, ko ti je podrl hišico pod skalo.«

»Minica, ali si huda name?« se je dobrikal Franc. »Nič več ti ne bom nagajal. Saj sem ti rekel, da si majhna trepca. Samo huda ne bodi — sezidal bom jaz sam gradič. Lep bo in bo imel bele stene in rujavo streho kot naš zvonik. Pa še danes ti ga napravim, pa še sam pripeljem kraljično Polonico, da bo vesela v njem . . .«

Minica ga je pogledala in se je začudila: »Pa mi ga res narediš, da se bo svetil kot grad na visoki skali?«

»Še lepši bo, Minica, še stokrat lepši,« je dostavil Franc. »Še nocoj bo povabila kraljična Polonica sestrico kresnico in tudi orgljavčka črička bo povabila. Videla boš, kako veselo bo nocoj v gradiču kraljične Polonice. Kakor da bi stal resničen grad na trati, se ti bo zdelo Boš videla.«

In tako je pozabila Minica na žalost in se je sprijaznila s Francem. In Franc jo je prijel za roko in jo peljal po trati proti čuvajnici. Takrat pa so stopili stric na prag in so ju zagledali. Prišli so jima naproti. Bili so velik mož; brke so imeli in očala in so bili velik gospod iz mesta.

»Franc, ti porednež, kaj pa je s teboj?« so ga vprašali. A Franc je povetil oči in se ni upal reči ničesar. Stric so ga prijeli za roko in ga peljali v hišo. Pa dasi so bili železniški čuvaj Smolej strog oče, vendar niso naredili Francu ničesar, ker so stric prosili zanj. Samo grdo so ga pogledali in ga ozmerjali.

»O, ata, saj ne bom dražil Minice nikoli več,« je zatrjeval in dvigal proseče roke. Ej, pa da bi ne bilo strica, pa bi bil še jokal Franc tisti dan. Tam v kotu bi bil klečal in bi bil mislil na kraljično Polonico; na beli gradič bi bil mislil in na žalostne razvaline sredi zelene trate . . . Tako pa je bil še vesel tisti dan, in njegov želodec je bil še bolj vesel. Stric niso prišli praznih rok in stric tudi niso pozabili na Franca, dasi je bil malce hudoben in poreden . . .

* * *

Zopet se je dvigal gradič na zeleni trati. Izginile so razvaline in na njihovem mestu je stal ponosen gradič. Lep je bil; stene so bile lepo bele in niso imele čisto nič špranj. Streha je bila rujavkasta kakor zvonik pri župni cerkvi. Krog hiše je bil pa nasut bel pesek in iz daljave se je videlo, kakor bi stal tam resničen grad. Zastavica se je gibala na njem, bila je pisana, in se je zgenila močno, če je zavel vetrec. In tudi posteljica je stala v gradiču in je bila pogrnjena z mehko svilo.

Resnično — Franc je izpolnil svojo obljubo in je sezidal nanovo gradič kraljični Polonici. In Minica je bila vsa vesela. Sedela je na trati in je čakala, kdaj prileti kraljična Polonica in se vsede na drobni češminov listič. A Polonice, sedmopikčaste kraljične, ni bilo od nikoder. Morda je bila odletela kam daleč, ker ji Minica ni sezidala toliko časa gradiča. Žalostna je in še vedno prenočuje na drobnem lističu, kjer jo draži v jutrih mrzla rosa. Nihče ji ni prijazen, samo zvezdice so ji sestrice.

In Minica je čakala dan na dan na zeleni trati. A gradič je stal še vedno prazen. Šla je na polje, da poišče tam kraljično. Iskala je dolgo, dolgo, a kraljične ni videla nikdar več.

Samoten in zapuščen je stal beli gradič na zeleni trati. Stanovala ni tam sedmopikčasta kraljična, tudi kresnica ni svetila tam, in orgljavček čriček tudi ni godel in pel tam. Samoten je stal gradič, dokler ni prišla nekega dne nevihta. Vihar in naliv sta ga razrušila, in več ni ostalo od njega kakor razvaline, puste razvaline . . .

Jos. Vandot.

Poletna slika.

Zašumeli so gozdovi,
z zlatim zôrom obsijani,
zašumeli so klasovi
sredi zélene ravaní.

In vzbudili tajni glasi
ptic krdela so nešteta,
v polje privabili klasi
trudoljubnega so kmeta.

Pridno žito kmet naklada,
ki ga žanjejo ženjice.
„Kdor rad dela, ta ne strada!“
v gozdu pojejo mu ptice . . .

Taras Vasiljev.

Da sem jablana . . .

Da sem jablana visoka,
vabil na jesen bi jaz:
Pridite, sestrice, bratci,
pridite mi danes v vas!

Da spomladi sem poljana,
rož najlepših vam bi dal,
da vam glavice okraši
venec pisan, venec zal.

Da Miklavž sem, svetec božji,
v noči stopil bi z nebá
in darov vam čudosladih
bi natrosil koša dva.

Da nebo noči sem jasne,
pa bi prišel na zemljó,
vsakemu bi svojo zvezdo,
svetlo zvezdo dal v rokó.

Zvezda svetla, ah, ta zvezda,
kot sestrica bila bi,
na kreposti vas stezici
v sveti raj vodila bi.

Jož. Vandot.

